

(esirivi)

Lääkintöneuvos Sakari Alhopuro:

(otsikko)

”Elämän tarkoitus löytyy muiden auttamisesta”

(ingressi)

– Mikä on elämän tarkoitus? Lääkärinä olen usein miettinyt, että elämän tarkoitus löytyy muiden auttamisesta, säätiön perustanut **Sakari Alhopuro** sanoo.

(leipäteksti)

Vuosina 1962–63 Sakari Alhopuro oli vaihto-oppilaana Yhdysvalloissa Michiganissa. Vieraalla mantereella hänen sankareikseen nousivat Martin Luther King ja John F. Kennedy, jonka virkaanastujaispuhe teki nuoreen Alhopuroon suuren vaikutuksen.

– Puheessaan Kennedy lausui: ”Älkää kysykö, mitä maanne voi tehdä teidän hyväksenne, vaan kysykää, mitä te voitte tehdä maanne hyväksi.” Mielestäni tämä on edelleen hyvä elämänohje hyvin monille meistä, Alhopuro pohtii.

Auttamisen halu vaikutti myös Alhopuron uravalintaan. Vaihto-oppilasvuoden jälkeen luonnontieteistä kiinnostunut nuori mies päätti pyrkiä Turun yliopiston lääketieteelliseen tiedekuntaan – lääkärikouluun, kuten hän itse sanoo.

Alan valinta osoittautui oikeaksi, ja opiskeluaikanaan Alhopuro kiinnostui myös tutkijan urasta. Hän kertoo jo lapsena pohtineensa, miksi joillakin koirilla on pitkä kuono ja toisilla litteä. Mikä säätelee kallon kasvua?

– Ryhdyin tutkimaan kallon kasvua sääteleviä tekijöitä opiskeluaikani Invalidisäätiön ortopedisen sairaalan tutkimuslaitoksessa. Väitöskirjani valmistuttua olisin halunnut jatkaa huulisuulakihalkioihin liittyvää tutkimustyötä, mutta en saanut tähän riittävää rahoitusta. Tutkimusaiheeni kapea-alaisuus saattoi osaltaan vaikeuttaa rahoituksen saamista, Alhopuro kertoo.

(väliotsikko)

Tukea nuorille tutkijoille

– Sain Turun yliopistosta hyvän koulutuksen lääkärin ammattiin. Sieltä saatuja oppeja on koeteltu monenlaisissa tilanteissa elämän varrella. Ne ovat auttaneet selviämään tiukoistakin paikoista, esimerkiksi Thaimaan tsunamista vuonna 2004, perheensä kanssa tsunamin uhreja auttamaan jäänyt Alhopuro kertoo.

Lääkintöneuvos on kiitollinen saamastaan koulutuksesta ja haluaa nyt osaltaan olla turvaamassa korkealaatuisen opetuksen ja tutkimuksen tulevaisuutta perustamansa säätiön kautta.

– Haluaisin, että mahdollisuus korkealaatuiseen opetukseen olisi yhä useammalla ja että Suomessa olisi tulevaisuudessakin hyviä lääkäreitä. Nuorten tutkijoiden tukeminen on tärkeää, koska heillä on hallussaan uusin tieto ja valtavasti innostusta. Rahoitusta tarvitaan myös suppeiden erikoisalojen tutkimukseen, Alhopuro sanoo.

Jo ennen säätiön perustamista Alhopuro on ollut mukana kehittämässä Turun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan toimintaa. Alhopuro peräänkuulutti muun muassa taloustieteen ja johtamistaitojen opetuksen sisällyttämistä lääkäreiden koulutukseen.

– Lääkärikoulutuksessa ei opetettu mitään talousasioista, vaikka niiden ymmärtämistä tarvitaan yhä enemmän myös lääkärin työssä. Niinpä esitin ajatuksen terveystaloustieteen professuurin perustamisesta Turun yliopistoon ja sain siten olla mukana rahoittamassa Suomen ensimmäistä kokopäiväistä terveystaloustieteen professuuria – ja myöhemmin myös Helsinkiin perustettua terveydenhoidon tuotantotalouden professuuria.

(väliotsikko)

Lääkärinä yrittäjäksi

Taloulosaamista ja johtamistaitoja on tarvinnut urallaan myös Sakari Alhopuro, joka luotsasi parhaimmillaan yli 500 ihmistä työllistänyttä Lääkäriasema Pulssia noin 40 vuotta.

– Koska tutkimustyöstä ei aikoinaan löytynyt leipäpuuta, piti miettiä muita mahdollisia sisältöitä. Niinpä yhdessä ystäväni **Kari Aitasalon** kanssa päätimme perustaa lääkäriaseman Turkuun, kertaa Alhopuro Pulssin syntyvaiheita pilke silmäkulmassaan.

Pian lääkäriaseman toimintaan lähti mukaan kasvava joukko kurssitovereita ja vähitellen muitakin lääkäreitä.

– Alkuaikoina hoidimme Karin kanssa kaikkia potilaita ja kaikenlaisia vaivoja. Työnkuvamme kuitenkin supistui sitä mukaa, kun mukaan tuli lisää osaavia erikoislääkäreitä. Lopulta Kari erikoistui silmälääkäriksi ja silmäkirurgiksi, ja minä päädyin päätoimiseksi johtajaksi.

Alhopuro kertoo alkuun vierastaneensa johtajaksi siirtymistä, koska hänellä ei ollut tehtävään sopivaa koulutusta.

– Olin opiskellut lääkäriksi, eikä lääkärikoulussa opetettu tuolloin mitään taloudesta tai johtamisesta. Johtajakoulutusta lähdin hakemaan Helsingin kauppakorkeakoulun johtamiskoulutusohjelmasta eli JOKOsta. Se oli todella hyödyllinen.

Vuonna 1991 valtakunnallisen yrittäjäpalkinnon vastaanottanut Alhopuro onnistui ohjaamaan yrityksensä läpi kolmen syvän lamavaiheen ja kasvattamaan siitä yhden Suomen suurimmista yksityisessä omistuksessa olevista lääkärikeskus-sairaaloista.

– Pulssissa työskenteli noin 250 vastaanottavaa lääkäriä ja noin 300 muuta henkilöä. Pulssin menestystarinasta kuuluu kiitos jokaiselle pulssilaiselle, Alhopuro sanoo.

Yrittäjänä menestynyt Alhopuro tunnetaan myös aktiivisena yrittäjyyden puolestapuhujana. Vuonna 2015 Alhopuro teki Suomen Yrittäjille lahjoituksen, jolla on kustannettu jo lähes 10 000 opettajan tai opettajaksi opiskelevan yrittäjyyskoulutus. Sysäyksen hankkeen rahoittamiselle antoi tasavallan presidentti **Sauli Niinistö** kanssa käyty keskustelu.

– Presidentin päällimmäisenä huolenaiheena oli tuolloin nuorten miesten syrjäytyminen. Arvelimme, että syrjäytymiselle on monia syitä. Yksi niistä lienee se, että nuorille ei ole riittävästi työpaikkoja.

Alhopuro kertoo miettineensä syitä siihen, miksi niin harva nuori ryhtyy yrittäjäksi.

– Suomessa nuoria yrittäjiä on paljon vähemmän kuin esimerkiksi Ruotsissa tai Yhdysvalloissa. Syy alhaiseen yrittäjähalukkuuteemme saattaa olla siinä, että Suomessa ei millään koulutustasolla opetettu mitään yrittämisestä tai yrittäjyyden merkityksestä yhteiskunnalle. Nyt tilanne on jo paljon parempi.

(väliotsikko)

Yrittäjästä tieteen mesenaatiksi

Vastapainoa työlle Alhopuro kertoo hakeneensa luonnosta, missä hän liikkuu useimmiten kameran kanssa.

– Luonnossa kulkiessa mieli rauhoittuu ja voimat palautuvat. Viime vuosina luonnossa liikkuminen on kuitenkin herättänyt myös huolta: luonnon monimuotoisuuden nopea muuttuminen on tullut hyvin konkreettisesti näkyviin, kun olen kierrellyt kameran kanssa Turun saaristossa, Kuusamossa ja Lapissa Utsjoella.

Tapansa mukaan Alhopuro ei ole jäänyt pelkästään pahoittelemaan asiaa vaan ryhtyi etsimään ratkaisua tilanteen parantamiseksi. Kesällä 2018 hän oli mukana perustamassa Turun yliopistoon kolmea uutta professuuria, jotka liittyvät luonnon monimuotoisuuden tutkimiseen.

– Seiliin perustettiin Saaristomeren professuuri, joka tutkii merta ja punkkeja, Utsjoelle perustettiin subarktisen ekologian professuuri, joka tutkii ilmaston lämpenemisen vaikutuksia luontoon, ja vielä kolmanneksi perustettiin tänne Turun yliopistoon biodiversiteettitutkimuksen professuuri, joka tutkii luonnon monimuotoisuutta.

Turun yliopiston punkkitutkimusta Alhopuro on rahoittanut jo ennen Saaristomeren professuurin perustamista. Punkkien, niiden levinneisyyteen ja niiden levittämiin taudinaiheuttajiin liittyvää tutkimusta Alhopuro pitää erityisen tärkeänä.

Alhopuron sekä Jane ja Aatos Erkon säätiön tekemien lahjoitusten ansiosta Turun yliopistossa on nyt maailman suurin punkkiaineisto ja iso joukko nuoria, lahjakkaita tutkijoita, jotka ovat jo nyt löytäneet monia uusia asioita punkeista ja niiden levinneisyydestä.

– Osallistuminen Turun yliopiston toimintaan on vain vahvistanut käsityksiäni siitä, miten suuri tarve nuorilla ja lahjakkailta tutkijoilla on saada rahoitusta tutkimustyöhön. Meillä ei ole varaa menettää heidän osaamistaan, Alhopuro sanoo.

(väliotsikko)

Tukea myös taiteelle

Alhopuron lokakuussa 2019 perustama säätiö tukee ensisijaisesti korkealaatuista lääketieteellistä tutkimusta sekä luonnon monimuotoisuuteen liittyvää tutkimusta. Säätiön tavoitteena on lisäksi edistää myös liikesivistystä, yrittäjyyttä, kulttuuria ja suomalaisen yhteiskunnan hyvinvointia.

– Samoin kuin tutkijoilla niin myös nuorilla taiteilijoilla on usein vaikeuksia saada työnsä rahoitusta erityisesti uransa alkuvaiheessa. Voi olla, että moni on jättänyt koko polun kulkematta siksi, että ei saanut riittävästi tukea – henkistä tai taloudellista – silloin, kun sitä olisi tarvittu, Alhopuro sanoo.

Myös taiteesta kiinnostunut tieteen mesenaatti haluaa muistuttaa, että taiteilijat voivat teoksillaan ottaa kantaa moniin yhteiskunnallisiin aiheisiin ja puhutella meitä tärkeistä asioista.

– Arvelen, että taiteilijaksi käydään läpi samanlainen kasvuprosessi kuin muihinkin ammatteihin, vaikka lääkäriksi. Lääkärikoulu kestää monta vuotta osittain siksi, että opiskelija oppisi sisäistämään lääkärin työn. Ei pelkästään tietoja ja taitoja, vaan koko ihmisten auttamiseen liittyvän kulttuurin.

Taiteen lisäksi Alhopuro kertoo olleensa pikkupojasta alkaen kiinnostunut valokuvauksesta.

– Kuvasin ensimmäiset perhoskuvani hyvin nuorena, mutta toden teolla innostuin kuvaamisesta vasta aikuisena. Minulla on ollut useita luontokuva-aiheisia näyttelyitä ja kuvaaminen kiinnostaa edelleen.

Mutta onko luontokuvaus taidetta, Alhopuro kysyy ja vastaa samaan hengenvetoon:

– **Hannu Hautala** sai Pro Finlandia -mitalin, ja se annetaan vain taiteilijoille. Mielestäni se osoitti, että Hannu Hautala on taiteilija ja että myös luontokuvaus voi olla taidetta, sanoo Alhopuro, jota kaiken edellä esitetyn lisäksi voidaan tituleerata myös luontokuvaajaksi.

NOSTO: ”Meillä ei ole varaa menettää lahjakkaiden nuorten osaamista.”